

СТАНОВИЩЕ

от проф. д.п.н. Николай Стоянов Колишев

за теоретичните и практико-приложни приноси в публикациите

на доц. д-р Деница Петкова Загорчева - Койчева, участник в конкурс за заемане на академичната длъжност „професор“ в област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.1. Теория и управление на образованието (административно и финансово управление в образователната система), обявен в Държавен вестник, бр.

41/03.06.2022 г.

I. Биографични данни.

Доц. д-р Деница Загорчева завършва икономика и управление на индустрията в Икономически университет, гр. Варна през 1999 г. През 2003 г. завършва и две магистърски програми: счетоводство и контрол в ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ и финанси в Бургаски свободен университет. Притежава образователната и научна степен „доктор“ по икономика и управление.

Трудовият стаж на доц. д-р Деница Загорчева започва през 2000 г. в Община Шумен, където заема длъжността счетоводител. От 2004 до 2007 г. е главен счетоводител, а от 2007 до 2013 г. е началник на отдел „Единно бюджетно счетоводство“. През 2013 г. спечелва конкурс за асистент в ШУ „Еп. К. Преславски“ като едновременно с това е и зам.-главен счетоводител на ДИКПО – Варна. През 2018 г. е вече главен асистент, а от 2021 г. до момента заема академичната длъжност „доцент“ в същия университет.

II. Обща характеристика на научната продукция.

Кандидатът е представил за рецензиране научна продукция в обем от 17 публикации, в това число 2 монографии, 10 статии и доклади, публикувани в нерелефирани списания с научно рецензиране, 1 глава в колективна монография, 4 университетски учебника и учебни пособия.

Тъй като конкурсът за професор е в професионално направление 1.1. Теория и управление на образованието (административно и финансово управление в образователната система), ще коментирам преди всичко публикациите в тази научна област.

В хабилитационния труд на кандидата „Система за успешно управление на образователната институция“ се разработват оригинални синтезирани и систематизирани алгоритми за ефективно управление на детски градини и училища. Системата е насочена към оптимизиране изпълнението на различни административни дейности, влизаци в обхвата на дейността на образователния мениджър (I, 1).

В друга публикация, отговаряща на профила на конкурса, авторът развива ценната в теоретично отношение идея за представяне рамката на управление на образователната институция с взаимовръзките при управлението на процесите. Структурирането на общия модел на взаимовръзките е извършено само по отношение на общите елементи, които участват в системата.

По такъв начин нивото на управление на образователния мениджмънт се представя като система за управление на макрониво, мезониво и микрониво (III, 1). Подробно са анализирани и въпросите на управление на риска (IV, 1).

Характерният за кандидата аналитичен подход е приложен и при разглеждането на въпросите на финансовото управление на образователните институции. Разработен е практически приложим алгоритъм за управление на финансите в образователните институции, целта на който е да оптимизира дейността на ръководителя, да запознае педагогическите специалисти и да информира потребителите (ученици и родители) (III, 2). Анализирани са и въпроси, свързани с финансирането на образованието в България за периода 2001-2020 г. (III, 7). Компетентно се разгледани и правните аспекти на финансирането на училищата (III, 10).

В сферата на научни интереси на автора влизат и взаимоотношенията в колектива в качеството им на съществен фактор за ефективността на управлението. В една от публикациите кандидатът задълбочено разсъждава за личностните характеристики, влияещи върху поведението на индивида в различни формални и неформални ситуации (III, 4).

Полезни за практиката на управление са и разсъжденията на автора за ролята на училищния директор, в която той е едновременно ръководител и изпълнител. Тази специфична роля изисква познание в различни области, включва различни отговорности, налага самоорганизиране в личен и професионален план (III, 8).

Високо от педагогическа гледна точка оценявам и структурата и съдържанието на представените два учебника, едно учебно помагало и речник на специализираната лексика в нормативната уредба за предучилищното и училищното образование (V, 1, 2, 3, 4).

В качеството на общи характеристики за всички представени публикации можем да открием следните: актуалност на разглежданата проблематика; логична структура; прецизност при определянето и използването на основните понятия; компетентни систематизация и анализ на значими литературни източници; обосноваване на продуктивни практически идеи; високо професионален език и стил на изложение.

Внимание заслужават и публикациите на автора, посветени на формирането на финансова грамотност в сферата на предучилищното и училищното образование (II, 1; III, 5, 9)

III. Оценка на научно-теоретичните приноси.

Заявените от кандидата научно-теоретични приноси в областта на административно и финансово управление в образователната система отговарят на съдържанието на представените публикации и говорят за добро равнище на професионална рефлексия. Като особено важни за развитието на теорията и управлението на образованието бих посочил следните приноси:

1. Разработена е и подложена на експериментална проверка система за управление на образователните институции, основана на прилагане на алгоритми в различните области

на управление. Част от тази система са алгоритмите, предназначени за директорите, които осигуряват последователност, пълнота и своевременност на изпълнението на служебните им задължения. Всеки етап в алгоритъма включва управленски дейности с детайлно определяне на техните характеристики, правни изисквания и ограничения.

2. С помощта на адекватни изследователски методи е събрана ценна емпирична информация за равнището на компетентност на педагогическите специалисти в различните области на управление на образователните институции.
3. Разработен е и подложен на експериментална проверка модел за формиране на финансова грамотност в различни възрастови групи, съобразен с познавателното развитие в съответната възраст.

IV. Оценка на практико-приложните приноси.

Съдържанието на представените публикации свидетелства за развита способност теоретичните постановки да се превръщат в адекватни практически решения, реализацията на които да доведе до усъвършенстване на процеса на управление на образователните институции. В качеството на значими практико-приложни приноси оценяваме практическото приложение на алгоритмите за управление, както и разработения дидактически инструментариум за приложение на модела за формиране на финансова грамотност.

V. Преподавателска дейност.

Имам непосредствени впечатления от преподавателската дейност на кандидата, тъй като съм курсов ръководител на следдипломно обучение за придобиване на допълнителна професионална квалификация по управление на образованието, в което доц. д-р Деница Загорчева преподава част от учебните дисциплини. Мога да кажа, че тя притежава развита способност за логични, задълбочени, предизвикателни и информативни устни изложения, както и умение за учебно мотивиране на обучаваните и създаване на интерактивна образователна среда. Представените от нея учебници и учебно помагало подкрепят това впечатление, защото се отличават с компетентно систематизирана теоретична и практическа информация, с резонни акценти върху същественото и провокиращи мисленето въпроси. с достъпен за специфичната читателска група език и стил на изложение и с подходящ за учебната мотивация интригуващ начин за поднасяне на учебното съдържание.

VI. Заключение.

В заключение мога да заявя, че **оценявам положително** качеството на систематизацията на теоретичната информация и извършения теоретичен анализ, както и обосноваването и експериментално проверени модели за управление на образователните институции чрез алгоритми и за формиране на финансова грамотност.

Съдържанието на публикациите е на равнище, което отговаря напълно на законите изисквания за заемане на академичната длъжност „професор” в професионално направление 1.1. Теория и управление на образованието (административно и финансово управление в образователната система)

проф. д.п.н. Николай Колишев